

Przedmowa

Podręcznik, którego trzecie wydanie oddajemy Czytelnikowi do rąk, ma służyć przedstawieniu podstawowych regulacji prawa handlowego.

Prawo handlowe jest, podobnie jak prawo cywilne, którego prawo handlowe jest częścią – przedmiotem podstawowym i zarazem obligatoryjnym dla studentów prawa (a tam, gdzie nie jest – powinno być). Również i ci studenci, którzy są pewni, że zamierzają zajmować się innymi dziedzinami prawa, np. prawem karnym lub prawem administracyjnym, nie mogą pominąć prawa handlowego. Skoro już posługujemy się tymi przykładami – przestępstwa gospodarcze w prawie karnym, czy kwestia nadzoru, udzielania zezwoleń i koncesji w prawie administracyjnym wymagają przecież wiedzy w zakresie prawa handlowego. Adwokat, radca prawny, urzędnik, prawnik wspomagający działalność gospodarczą w ramach porad prawnych lub jako tzw. *in-house lawyer*, powinni mieć wiedzę w zakresie prawa handlowego.

Opracowanie podręcznika z prawa handlowego wiąże się jednak z dwoma ryzykami. Po pierwsze – jest to ryzyko rozszerzającego potraktowania tematyki. Ryzyko to można określić jako utożsamienie całościowej regulacji profesjonalnego obrotu gospodarczego z prawem handlowym. Niewątpliwie bowiem takie dziedziny jak prawo ubezpieczeniowe, bankowe czy prawo rynku kapitałowego, nawet w zakresie pozbawionym elementów administracyjnoprawnych (o co w przypadku tych dziedzin trudno) stanowią w szerokim rozumieniu element prawa handlowego. Jednak ujęcie podręcznika prawa handlowego w tak szerokim zakresie musiałoby powodować stworzenie opracowania w praktyce nieczytelnego, „egzaminacyjnie” nie do opanowania i niepotrzebnego w istocie tym, którzy będą zajmować się np. prawem karnym. Z kolei niewątpliwie podstawowym elementem prawa handlowego jest prawo spółek, czyli po prostu regulacja spółek handlowych. Ograniczenie się jednak tylko do prawa spółek byłoby z kolei ujęciem zbyt wąskim. To drugie z sygnalizowanych ryzyk.

Autorzy podręcznika uznali zatem, że niezbędny jest w tym zakresie pewien racjonalny kompromis. Podstawą podręcznika powinny być naturalnie opisy regulacji spółek handlowych. Jednocześnie zaś niezbędne jest poruszenie pewnych podstawowych kwestii związanych ze spółkami publicznymi. Jak zauważył Czytelnik, regulacje spółki publicznej zawarte są zarówno w Kodeksie spółek handlowych, jak i w regulacjach rynku kapitałowego. Oddzielenie tych regulacji w materii podręcznika byłoby nie tylko sztuczne, ale wręcz niemożliwe. Z drugiej strony, w zakresie

regulacji administracyjnoprawnej, czy prywatnoprawnej związanej np. z funkcjonowaniem firm inwestycyjnych Czytelnik powinien uzupełnić swoją wiedzę na wykładzie z prawa rynku kapitałowego. Stąd też podręcznik zawiera pewne wybrane elementy prawa rynku kapitałowego, które nierozzerwalnie wiążą się z funkcjonowaniem spółek akcyjnych. Autorzy zadali sobie ponadto pytanie – z jakimi instrumentami finansowymi może, czy wręcz musi, spotkać się prawnik, nawet ten, który nie zajmuje się na co dzień obrotem gospodarczym. Otóż z pewnością z tymi, które są podstawowym przedmiotem inwestycji przedsiębiorców i osób fizycznych, i w których ulokowane są miliardy złotych (a zatem przykładowo musi mieć o nich pojęcie prawnik zajmujący się prawem rodzinnym i kwestiami podziału majątku po rozwodzie). Dlatego też opisaliśmy obligacje i jednostki uczestnictwa, jak i skarbowe papiery wartościowe. Nie uznaliśmy zaś za celowe opisu czeków, które są już w praktyce „martwym” instrumentem prawnym, weksli, które pełnią już tylko od czasu do czasu rolę swoistego zabezpieczenia czy też konosamentów, które są przedmiotem regulacji i wykładu prawa morskiego, z którym 99% prawników pewnie nigdy się nie zetknie w praktyce. Ze względu na specyfikę i hermetyczny charakter dyscypliny pominięliśmy także problematykę prawa ochrony konkurencji i konsumentów, a także skrótowo i sygnalizacyjnie potraktowaliśmy zagadnienie tzw. europejskich typów spółek, mających w praktyce obrotu, póki co, znaczenie marginalne.

Trzecie wydanie podręcznika zawiera zaktualizowaną treść, obejmującą regulacje prawne, które weszły w życie po ukazaniu się drugiego wydania (jesienią 2016 r.) i zawiera stan prawny na dzień 1.10.2018 r. Uwzględnia ono m.in. zmiany stanu prawnego wynikające z ustawy z 26.1.2018 r. o zmianie ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2018 r. poz. 398), z których znaczna część weszła w życie odpowiednio 15 marca, 9 kwietnia i 1 października 2018 r.

Trzecie wydanie podręcznika obejmuje także wykład z prawa upadłościowego i restrukturyzacyjnego po reformie, która weszła w życie 1.1.2016 r., a która wynika z uchwalenia 15.5.2015 r. ustawy – Prawo restrukturyzacyjne (tekst jedn. Dz.U. z 2017 r. poz. 1508 ze zm.), uchylecia przepisów ustawy – Prawo upadłościowe i naprawcze dotyczących postępowania układowego oraz zmianie wielu przepisów tej ustawy, a także jej nazwy (na „Prawo upadłościowe”).

W tym miejscu dziękujemy Pani Mecenasa *Annie Marii Pukszo* za podjęcie się opracowania fragmentu podręcznika dotyczącego Prawa upadłościowego i restrukturyzacyjnego, co zagwarantowało, oparte na wieloletnim doświadczeniu praktycznym, opracowanie tego hermetycznego zagadnienia.

*Katarzyna Bilewska
Aleksander Chłopecki*

Warszawa, grudzień 2018 r.